

سید محمد صدر: ایران در مورد تمامیت ارضی شوخی ندارد

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر اینکه ایران در مورد تمامیت ارضی شوخی ندارد، گفت: جدای از اینکه چه دولتی بر سر کار هست، کشورهای دیگر باید بدانند که ایران هشت سال جنگید تا یک متر از خاکش در اختیار صدام دشمن قرار نگیرد که بحمدالله موفق هم شد و چنین اجازه‌ای را نداد. اما مسأله‌ای که باید به آن توجه کرد بحث این است که باید ایران قوی در سیاست خارجی فعال شود، موقعیتش در جامعه بین‌الملل ارتقا پیدا کند و بعد با گسترش روابط با کشورها و صحبت کردن مشکلات را حل کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، سید محمد صدر، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، در واکنش به اقدام اخیر روسیه در مسأله جزایر سه‌گانه، گفت: اشتباه بود که بعضی‌ها مطرح کردند سیاست نگاه به شرق یعنی رابطه با روسیه و چین؛ و بعد هم نتیجه‌اش این شد که یک انزوای سیاسی به ایران تحمیل شود و جمهوری اسلامی در جامعه بین‌الملل آنچنان منزوی شود که طرف‌های خارجی این طور فکر کنند که ایران راهی جز این ندارد که در مقابل ضربه‌های روسیه عکس‌العملی داشته باشد. بنابر این مهم نگاه به جهان است؛ نه نگاه به غرب و نه نگاه به شرق، نگاه به همه دنیا یعنی آسیا، آفریقا، اروپا و کل قاره آمریکا.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر اینکه ایران در مورد تمامیت ارضی شوخی ندارد، گفت: جدای از اینکه چه دولتی بر سر کار هست، کشورهای دیگر باید بدانند که ایران هشت سال جنگید تا یک متر از خاکش در اختیار صدام دشمن قرار نگیرد که بحمدالله موفق هم شد و چنین اجازه‌ای را نداد. اما مسأله‌ای که باید به آن توجه کرد بحث این است که باید ایران قوی در سیاست خارجی فعال شود، موقعیتش در جامعه بین‌الملل ارتقا پیدا کند و بعد با گسترش روابط با کشورها و صحبت کردن مشکلات را حل کند.

مشروح گفت و گوی خبرنگار جماران با سید محمد صدر را در ادامه می‌خوانید:

بیانیه مشترکی که روسیه با کشورهای حاشیه خلیج فارس امضا کرده، به خصوص با توجه به اینکه بعد از بیانیه مشترک چین با این کشورها صادر شده، به نظر شما چه معنایی در سیاست خارجی دارد و چه ارتباطی با راهبرد شرق‌گرایی در سال‌های اخیر دارد؟ نظام چه برخوردی باید با این رفتار روسیه داشته باشد؟

اگر همان زمان که چین اقدام شبیه روسیه را انجام داد و در واقع مصوبات شورای همکاری خلیج فارس را تأیید کرد، ایران جدی‌تر برخورد کرده بود، چنین اتفاقی نمی‌افتاد. همان موقع خودم با آقای رئیسی صحبت کردم و گفتم که تمامیت ارضی ایران موضوع بسیار مهمی است و باید جمهوری اسلامی یک موضع جدی‌تر و محکم‌تری بگیرد؛ آقای رئیسی گفت، من موضع‌گیری کرده‌ام. بعد از آن معاون نخست وزیر چین به ایران آمد و البته آقای رئیسی هم موضع‌گیری کرد ولی موضع‌گیری در خور نبود.

یعنی باید چینی‌ها می‌فهمیدند-همان طور که بعضی از دوستان هم اشاره کردند- که ما در ارتباط با تمامیت ارضی و استقلال کشور هیچ شوخی با کسی نداریم و اگر کسی به این حیطة وارد شود، طبیعتاً با برخورد جدی جمهوری اسلامی مواجه می‌شود. متأسفانه عدم برخورد مناسب در آن زمان با چین باعث شد که روسیه هم همان خلاف را انجام بدهد و عین همان مواضع را بگیرد و در جهت منافع خودش و شورای همکاری خلیج فارس، منافع ایران را فدا کند و موضع‌گیری داشته باشد که در واقع به تمامیت ارضی ایران خدشه وارد کرده است.

باید به صورت جدی با روسیه برخورد شود. واکنش‌هایی که تا الآن صورت گرفته، بد نبوده ولی کافی نیست. سفیر روسیه احضار شده، ولی حتماً باید از روسیه خواسته شود که هم معذرت‌خواهی کند و هم مواضعش را تغییر بدهد؛ وگرنه باید جمهوری اسلامی واقعاً یک تجدیدنظر جدی در رابطه با روسیه داشته باشد. به ویژه اینکه ضررهایی که روسیه به ایران زده حتی بیش از ضررهای چین است. یعنی سر قضیه اوکراین و... باعث انزوای بیشتر ایران شده و نیز باعث شده که تحریم‌های اروپا علیه ایران به خاطر قضیه اوکراین خیلی جدی‌تر شود؛ در حالی که ایران چنین موضعی را نداشته است.

بنابر این، به نظر من باید دوستان این توجه را داشته باشند و دولت رسماً از روسیه بخواهد که مواضعش را اصلاح کند؛ و اگر اصلاح نکرد، یک موضع‌گیری خیلی جدی به روسیه نشان بدهد که ما در ارتباط با استقلال و تمامیت ارضی شوخی نداریم.

در بخش دوم سؤال پرسیدم که به نظر شما چه ارتباطی با سیاست شرق‌گرایی دارد؟ بعد از این اتفاق این تصور در افکار عمومی وجود دارد که چون ما بیش از حد خودمان را وابسته به شرق کرده‌ایم، به آنها اجازه می‌دهد که هر سیاستی را در مقابل ما اعمال کنند.

سیاست نگاه به شرق که توسط بعضی افراد مطرح شد، از اول غلط بود. ایران نه نگاه به شرق و نه نگاه به غرب دارد؛ سیاست خارجی ایران باید نگاه به جهان باشد. ما نه شرق‌گرا و نه غرب‌گرا هستیم، اما در عین حال می‌دانیم که سیاست صحیحی که منافع ملی جمهوری اسلامی ایران را تأمین کند، سیاست نگاه به جهان است؛ ما باید با کل جهان در زمینه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، تکنولوژی و فرهنگی رابطه داشته باشیم.

اشتباه بود که بعضی‌ها مطرح کردند سیاست نگاه به شرق یعنی رابطه با روسیه و چین؛ و بعد هم نتیجه‌اش این شد که یک انزوای سیاسی به ایران

تحلیل شود و جمهوری اسلامی در جامعه بین‌الملل آنچنان منزوی شود که طرف‌های خارجی این طور فکر کنند که ایران راهی جز این ندارد که در مقابل ضربه‌های روسیه عکس‌العملی داشته باشد. بنابر این، مهم نگاه به جهان است؛ نه نگاه به غرب و نه نگاه به شرق. نگاه باید به همه دنیا یعنی آسیا، آفریقا، اروپا و کل قاره آمریکا؛ باشد.

تنها جایی که ما به هیچ وجه نباید با آن رابطه داشته باشیم، اسرائیل است؛ به خاطر این که ما اسرائیل را به رسمیت نمی‌شناسیم. اما کل قاره آمریکا، چه آمریکای جنوبی، چه آمریکای شمالی و چه آمریکای مرکزی، حتی اگر به قول امام آمریکا آدم شود و دست از توطئه علیه جمهوری اسلامی بردارد، رابطه با آن هم اشکالی ندارد. بنابر این ضررهایی که ما داریم می‌کنیم در واقع ناشی از خودانزوایی است که متأسفانه الآن دارد در سیاست خارجی ما دنبال می‌شود.

لاوروف هم دیروز راجع به برجام یک موضع‌گیری داشت و گفته بود به نظر نمی‌رسد که برجام احیاء شود. به نظر شما این صرفاً یک موضع‌گیری بوده و یا یک نوع کارشکنی روس‌ها علیه ایران است؟

من این اظهارات را دیدم ولی دقیق نمی‌دانم در چه رابطه و در چه موردی گفته و در مورد این اظهارنظر نمی‌کنم. اما در گزارشاتی که موقع مذاکرات برجام وجود داشت، مشخص بود که روسیه به هیچ وجه دنبال این نبود که برجام به نتیجه برسد. چرا که روسیه فکر می‌کرد برجام می‌تواند موقعیت بین‌المللی ایران را قوی‌تر کند و قوی‌تر شدن موقعیت بین‌المللی ایران باعث می‌شود آن گونه که روسیه خیال می‌کند، دیگر ایران به روسیه نیاز نداشته باشد.

بنابراین، در همه جریان مذاکرات برجام روسیه نقش منفی داشت و اگر هم یادتان باشد، در امضای مذاکرات در آخرین روز لاوروف حضور نداشت و جلسه را ترک کرده بود. بنابر این قضیه حساسیت روسیه نسبت به برجام قطعی است؛ ولی در مورد موضع اخیر الآن نمی‌توانم نظر بدهم.

مسئولیت شما در دوران اصلاحات با بحث جزایر سه‌گانه مرتبط بود. فکر می‌کنید این قضیه چطور باید با امارات و کشورهای منطقه حل کرد؟ دو اینکه چرا در شرایطی که ظاهراً رابطه ما با اینها عادی شده باز هم چنین ادعاهایی مطرح می‌شود؟

نه تنها جزایر سه‌گانه، متأسفانه دیدید که یکی دو هفته پیش عربستان و کویت در ارتباط با منطقه آرش در خلیج فارس طوری صحبت کرده بودند که گویا ایران حق ندارد. در صورتی که آنجا یک منطقه مشترک بین ایران، کویت و عربستان است. وقتی احساس شود که ایران در موضع ضعف قرار دارد، هرکسی سعی می‌کند دنبال منافع خودش باشد و به خیال خودش از این موضع انزوای ایران سوء استفاده کند. البته همان موقع ما گفته بودیم دوستان باید بدانند که ایران در مورد تمامیت ارضی شوخی ندارد.

جدای از اینکه چه دولتی بر سر کار هست، اینها باید بدانند که ایران هشت سال جنگید تا یک متر از خاکش در اختیار صدام دشمن قرار نگیرد که بحمدالله موفق هم شد و چنین اجازه‌ای را نداد. اما مسأله‌ای که باید به آن توجه کرد بحث این است که باید ایران قوی در سیاست خارجی فعال شود، موقعیتش در جامعه بین‌الملل ارتقا پیدا کند و بعد با گسترش روابط با کشورها و صحبت کردن مشکلات را حل کند. وگرنه آنها الآن چنین موضعی را گرفته‌اند.

باید بدانند تاریخ قضیه نشان داده که شاه بحرین را داد و این جزایر را دریافت کرد؛ و باید بدانند که اگر قضیه جزایر بخواهد دوباره در دستور کار قرار بگیرد، آن وقت بحرین و کل شیخ‌نشین‌های امارات متحده هم باید در دستور کار قرار بگیرد. بنابر این به صلاح طرفین هست که دیگر این ادعاها مطرح نشود و برای همیشه خاتمه پیدا کند.

زمان مسئولیت خودتان تا سال ۸۴ این موضوع به کجا رسیده بود؟

گفته بودیم یک قضیه تاریخی است و حدود ۱۰۰ سال از آن می‌گذرد و بهتر است که دیگر اصلاً مطرح نباشد؛ از ادعاهایشان دست بردارند و به طرف همکاری برویم. ما با همکاری بیشتر می‌توانیم مسائل را حل کنیم. البته انصافاً موقعیت دولت جمهوری اسلامی در زمان اصلاحات به لحاظ بین‌المللی و جایگاه جهانی بسیار بالایی بود. همه دنبال این بودند که با ایران رابطه داشته باشند. شیخ زائد به خود من گفت «خاتمی نه تنها برای ایران، حتی برای ما کشورهای جنوبی خلیج فارس هم امنیت آورد».

منبع: جماران